

Írásbeli munkák formai követelményei az LFZE zenetudományi képzéseiben

Az alábbi szabályokat kell alkalmazni minden olyan írásbeli munkában, amelyet a hallgatók az LFZE muzikológia BA, muzikológus MA, valamint muzikológus-tanári MA képzéseinek keretében nyújtanak be (házi dolgozat, szemináriumi dolgozat, szakdolgozat stb.).

1. A szakirodalomból vagy más forrásszövegből származó vélekedéseket és ténymegállapításokat minden esetben korrekt, oldalszámot is feltüntető hivatkozás (formailag: lábjegyzet) dokumentálja. Azokat az adatokat, amelyek közismertnek tekinthetők, és a dolgozat érvelésében nem játszanak középponti szerepet (pl. Mozart halálának időpontja) szükségtelen szakirodalmi hivatkozással alátámasztani.

A hivatkozásokban az adatok sorrendje, a központosítás, a dőlt betű és zárójel alkalmazása, illetve a kiegészítések („in”, „közr.”; „ford.” stb.) tekintetében az alábbi példák szoros követése kötelező!

A szakirodalom egyes tételeit a lábjegyzetekben az első hivatkozáskor valamennyi bibliográfiai adattal tüntetjük fel. Arra az oldalra hivatkozunk, amelyiken a főszövegben közölt információt találtuk.

a) Hivatkozás monográfiára vagy egyszerzős tanulmánykötetre:

Peter Franklin, *Mahler: Symphony No. 3* (Cambridge: Cambridge University Press, 1991), 3.

b) Hivatkozás fordításban megjelent monográfiára vagy egyszerzős tanulmánykötetre:

Jens Malte Fischer, *Gustav Mahler*, ford. Stewart Spencer (New Haven és London: Yale University Press, 2011), 16–18.

c) Hivatkozás könyvsorozatban megjelent monográfiára vagy egyszerzős tanulmánykötetre:

Somfai László, *Kottakép és műalkotás: Harminc tanulmány Bachtól Bartókig* (Budapest: Rózsavölgyi és Társa, 2015; Musica Scientia), 12.

d) Hivatkozás többkötetes műre, illetve nem első kiadásra:

Constantin Floros, *Gustav Mahler I: Die geistige Welt Gustav Mahlers in systematischer Darstellung* (Wiesbaden: Breitkopf & Härtel, 1987), 7.

e) Hivatkozás dokumentumkötetre (a könyv címeírását követve eltérő megoldások lehetségesek):

Henry Louis de La Grange és Günther Weiß (szerk. és közr.), *Die Briefe Gustav Mahlers an Alma: Erste Gesamtausgabe* (Berlin: Siedler Verlag, 1995), 43.

VAGY

Gustav Mahler, „*Liebste Justi*”: *Briefe an die Familie*, közr. Stephen McClatchie, szerk. Helmut Brenner (Bonn: Weidle Verlag, 2006), 34–35.

f) Hivatkozás gyűjteményes kötetben megjelent írásra:

Stephen E. Hefling, „Aspects of Mahler’s Late Style”, in Karen Painter (szerk.), *Mahler and His World* (Princeton: Princeton University Press, 2002), 200.

g) Hivatkozás folyóiratban megjelent tanulmányra:

Vera Micznik, „Mahler and »The Power of Genre«”, *The Journal of Musicology*, 12 (1994)/2, 118.

A szakirodalom egyes tételeire a lábjegyzetekben való második feltűnésüktől kezdve rövidítve hivatkozunk, továbbra is pontosan feltüntetve azt az oldalszámot, amelyiken az adott információt találtuk:

La Grange és Weiß, *Die Briefe Gustav Mahlers an Alma*, 17.

Hefling, „Aspects of Mahler’s Late Style”, 199–200.

A munka végén a bibliográfiának fel kell sorolnia az összes hivatkozott művet a szerzők vezetéknevének ABC rendjében. Ha egy szerzőtől több műre is hivatkozunk, akkor a műveket a megjelenés időrendjében tüntessük fel! A bibliográfiában a szerzők vezetékneve kerül előre; monográfiák, dokumentumkötetek esetében nem írunk semmilyen oldalszámot; folyóiratban vagy tanulmánykötetben megjelent írásoknál viszont közöljük a tanulmány kezdetének és végének oldalszámát. Példaként:

Franklin, Peter, *Mahler: Symphony No. 3* (Cambridge: Cambridge University Press, 1991).

Micznik, Vera, „Mahler and »The Power of Genre«”, *The Journal of Musicology*, 12 (1994)/2, 117–151.

Számos szöveg elérhető nyomtatott és online formában is, azonos tartalommal. Amennyiben formai eltérés van a kettő között (pl. az online formát nem tagolják oldalszámok), akkor kötelező a nyomtatott formára hivatkozni (pl. a *Muzsika* c. folyóirat papíralapon megjelent számaira a szabadon hozzáférhető online archívum helyett).

Ha az online forma vizuálisan is megegyezik a nyomtatott formával (annak elektronikus változata PDF vagy más formátumban), akkor a hivatkozás ugyanúgy történik, mintha a nyomtatott formára hivatkoznánk.

Önálló (nyomtatásban egyáltalán nem létező vagy részben eltérő tartalommal megjelent) online tartalom esetében megadjuk az URL-t < > jelek közé illesztve, majd vesszővel elválasztva közöljük az utolsó hozzáférés dátumát.

A nyomtatott, illetve az online elérhetőség önmagában nem értékmérő. Tudományos szövegben csak ellenőrizhető szerzőségű, szerkesztésű és kiadású, korrekt hivatkozásokkal ellátott írásra támaszkodhatunk szakirodalomként. Erről mind a nyomtatott, mind az online elérhetőségű munkák esetében meg kell győződnünk.

2. A lábjegyzet indexszáma a főszövegben lehetőleg a mondat végéhez tapadjon. Indokolt esetben ugyanakkor megengedett a lábjegyzetet a mondaton belül egy meghatározott szóhoz csatolni. A lábjegyzet indexszáma minden esetben az *utolsó* legyen az egymáshoz szóköz nélkül tapadó írásjelek közül:

Tudományos szövegben csak ellenőrizhető szerzőségű, szerkesztésű és kiadású, korrekt hivatkozásokkal ellátott írásra támaszkodhatunk szakirodalomként.¹

„Tudományos szövegben csak ellenőrizhető szerzőségű, szerkesztésű és kiadású, korrekt hivatkozásokkal ellátott írásra támaszkodhatunk szakirodalomként.”¹

Tudományos szövegben csak ellenőrizhető szerzőségű, szerkesztésű és kiadású, korrekt hivatkozásokkal ellátott írásra támaszkodhatunk „szakirodalomként”.¹

Tudományos szövegben csak ellenőrizhető szerzőségű, szerkesztésű és kiadású,¹ korrekt hivatkozásokkal ellátott írásra támaszkodhatunk szakirodalomként.

3. Az idézeteket minden esetben világosan el kell különíteni. A rövid idézetek „macskakörök” közé kerülnek. „Ha az idézett szöveg már eleve tartalmazott idézetet, azt a mi idézetünkön belül »lúdláb« vagy 'félidézőjel' határolja el.”

A hosszabb idézeteket a bal margó behúzásával és apró betűkkel (10-es méret) jelenítjük meg, „macskaköröm” nélkül:

Az 1875-ben alapított Zeneakadémia az egyetlen a Liszt Ferenc nevét viselő intézmények közül, amelynek létrehozásában maga Liszt is tevékeny szerepet játszott. A több mint száznegyven éve működő egyetem a zeneművészeti és zenetudományi képzés magyarországi fellelvára.

Ilyen esetekben az idézetben belüli idézet kerül macskakörök közé:

Úgy fogalmazhatnánk, Antónia nem a lelkét, hanem a testét veszejt el. Vagy, hogy az Ön egyik kedvenc képét használjam: követi a „legsötétebb éjszaka birodalmába” vezető ösvényt, de onnan már nem talál kiutat.

Az idézetben belüli kihagyást mindig [...] jelöli:

A [...] Zeneakadémia az egyetlen a Liszt Ferenc nevét viselő intézmények közül, amelynek létrehozásában maga Liszt is tevékeny szerepet játszott. A több mint száznegyven éve működő egyetem a zeneművészeti és zenetudományi képzés magyarországi fellelvára.

A szakszerű fordításban el nem érhető idegen nyelvű szövegeket a főszövegben saját magyar fordításunkban, a lábjegyzetben eredeti nyelven idézzük. Idézetet saját mondanivalónk hiányának elpalástolására ne használjunk! Idézni indokolt lehet, ha

- a) elsődleges forrásra hivatkozunk (zeneszerzői nyilatkozat, egykorú műbíráló stb.);
- b) egy adott szerző (zenetörténész) által bevezetett szakterminusra utalunk;
- c) olyan állítást, okfejtést találtunk a szakirodalomban, amellyel érvelésünk során vitába kívánunk szállni, vagy amelyet részletesen kívánunk kommentálni;
- d) a szakirodalomban talált állítást, okfejtést kifejezetten elméleti vagy módszertani keretnek tekintjük munkánkban.

Magától értődik, hogy az idézetekhez kivétel nélkül szakirodalmi vagy forráshivatkozást (lábjegyzetet) kell csatolni.

4. Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sortáv és sorkizárás használatát kérjük. Az oldalszámok a lap alján, középen helyezkedjenek el! Lapalji lábjegyzetek (tehát nem végjegyzetek!) alkalmazandók, ezek betűmérete az automatikus beállításnak megfelelő 10-es. Ügyeljünk arra, hogy a lábjegyzetek és az oldalszámok betűtípusa is Times New Roman legyen! Margók beállítása: „normál”; lap tájolása: „álló”; méret: A4, tördelés: egyhasábos.

A bekezdések között ne legyen sorkihagyás (térköz)! A bekezdések – a szöveg, illetve az egyes fejezetek első bekezdéseinek kivételével – balról behúzott sorral indulnak.

Kiemelést kizárólag kurzívval (dőlt betűvel) jelezzünk! Kiemelést alkalmazunk idegen, a magyar nyelvhasználatban meg nem honosodott kifejezések esetében. Akkor is kiemelést alkalmazunk, ha a magyarban használatos kifejezésnek idegen írásmódját, alakját alkalmazzuk:

Beethoven kezdeti ingadozása a scherzo, a *menuetto*, illetve a *menuetto-allegro* megjelölések között tehát egyáltalán nem meglepő.

Ugyancsak kiemelést alkalmazunk az irodalmi, illetve irodalmias műcímek esetében:

A Rigoletto, *a Traviata*, *A trubadúr* és a *Carmen* hamarosan a kedvenc darabjaim lettek, ezzel szemben a *Gyöngyhalászok* és a *Sámson és Delila* alatt halálra untam magam.

Nincs ugyanakkor kiemelés a magyarban meghonosodott műfaji megjelölést tartalmazó címek esetében. Többtételes művek sorszámát arab számmal, az egyes tételeket római számmal jelöljük:

Beethoven 5. szimfóniájának III. tétele

Hosszabb munka (elsősorban tehát a szakdolgozat) esetében a szöveget fejezetekre kell bontani. A fejezetcímet írjuk 16-os betűmérettel, **félkövér** betűvel, balra igazítva, a folyó szövegtől pedig térközzel választjuk el!

Gondolatjelként nagykötójelet használunk, előtte és utána szóközzel:

Sápadt volt, sovány, alacsony termetű, arca hosszúkás, meredek homlokát koromfekete haj keretezte – szemüvege mögött kifejező tekintet, arcán a szenvedés és a humor redői.

Ugyancsak nagykötójelet használunk oldalszámokkal vagy évszámokkal határolt intervallumok megadásakor (vö. a hivatkozásokkal, a bibliográfiával!):

Julius Korngold (1860–1945)

5. A dolgozat mondanivalójának megfelelően szükséges lehet ábrák, táblázatok és gondosan szerkesztett kottapéldák beillesztése. Utóbbiak szorítkozzanak a szöveget illusztráló információra (egy zenekari klarinét szólam néhány üteme helyett tehát ne közöljünk teljes bemásolt partitúraoldalt!).

6. Muzikológia BA szakdolgozat terjedelme: minimum 40.000, maximum 60.000 leütés, szóközökkel.

Muzikológus MA szakdolgozat terjedelme: minimum 80.000, maximum 100.000 leütés, szóközökkel.

A terjedelemben a címlap, a tartalomjegyzék, a bibliográfia és az esetleges függelék nem számít bele.

Minden egyéb írásbeli munka esetén a terjedelmi követelményt a kurzus oktatója határozza meg.

7. Az itt nem szabályozott kérdésekben (különös tekintettel a szakdolgozatokra vonatkozó további előírásokra) a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem általános szabályait kell követni.

Budapest, 2018. február 1.

LFZE Zenetudományi Tanszék